

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
— __||_____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності ____242 Туризм_____
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою _Туризм
на тему: «**ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ
ВІЇЗНОГО ТУРИЗМУ**»

Виконавець:
Студентка 4 курсу 10 групи
ЦЗВФН
Баладзе Анна Емзарівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
_____ К. Г. Н., доцент _____
(науковий ступінь, вчене звання)
_____ Ярьоменко С. Г. _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2020

АНОТАЦІЯ

Баладзе А. Е. «Шляхи підвищення ефективності організації виїзного туризму»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Економіка і управління туризмом»
Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

Робота присвячена дослідженню теоретичних засад та практичних аспектів підвищення ефективності організації виїзного туризму.

У першому розділі визначено сутність та особливості розвитку сфери туризму, розглянуто особливості туристичних послуг. Також в першому розділі визначається сутність виїзного туризму

У другому розділі досліджено загальну характеристику туристичного підприємства TUI Україна проведено дослідження організації турів на туристичному підприємстві TUI Україна. Проведено аналіз ефективності організації виїзного туризму на туристичному підприємстві TUI Україна.

У третьому розділі розглянуто розробку заходів із підвищення ефективності організації виїзного туризму та проведено розрахунок ефективності заходів з удосконалення організації виїзного туризму.

Об’єктивна потреба розробки концепції та нових моделей управління підприємствами туристичної сфери, організаційно-економічного механізму їх реалізації, застосування удосконалених методик визначення ефективності діяльності туристичних підприємств, а також використання сучасних підходів для вирішення проблем управління підприємствами туристичної сфери – підтверджують актуальність теми дослідження.

Ключові слова: туристичні послуги, виїзний туризм, організація діяльності, ефективність.

ANNOTATION

Baladze A. «Ways to increase efficiency of organization of outbound tourism»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty Tourism for the educational program "Economics and Tourism Management"
Odessa National Economic University. - Odessa, 2020.

The work is devoted to the research of theoretical principles and practical aspects of improving the efficiency of organization of outbound tourism.

The first section identifies the nature and features of tourism development, and considers the features of tourism services. The first section also defines the nature of outbound tourism.

The second section investigates the general characteristics of the tourist enterprise TUI Ukraine, conducted a study of the organization of tours at the tourist enterprise TUI Ukraine. The efficiency of organization of outbound tourism at the tourist enterprise TUI Ukraine is analyzed.

The third section discusses the development of measures for improving the efficiency of the organization of outbound tourism and calculates the effectiveness of measures to improve the organization of outbound tourism.

The objective need to develop the concept and new models of management of tourism enterprises, organizational and economic mechanism for their implementation, the use of advanced methods of determining the efficiency of tourism enterprises, as well as the use of modern approaches to solve the problems of management of tourism enterprises - confirm the relevance of the research topic.

Keywords: tourist services, outbound tourism, organization of activity, efficiency.

ЗМІСТ

<u>ВСТУП</u>	5
<u>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЇЗНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ</u>	8
1.1. Сутність та особливості розвитку сфери туризму	8
1.2. Особливості організації туристичних послуг	11
1.3. Сутність виїзного туризму та основні фактори його розвитку	14
<u>РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА TUI УКРАЇНА В СФЕРІ ВИІЗНОГО ТУРИЗМУ</u>	24
2.1. Загальна характеристика туристичного підприємства TUI Україна	24
2.2. Дослідження організації турів на туристичному підприємстві TUI Україна	35
2.3. Аналіз ефективності організації виїзного туризму на туристичному підприємстві TUI Україна	39
<u>РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЇЗНОГО ТУРИЗМУ</u>	50
3.1. Розробка заходів із підвищення ефективності організації виїзного туризму	50
3.2. Розрахунок ефективності заходів з удосконалення організації виїзного туризму	56
<u>ВИСНОВКИ</u>	68
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</u>	71
<u>ДОДАТКИ</u>	76

ВСТУП

Розвиток туризму здійснює великий вплив на соціально-економічний розвиток кожної з країн світу – в тому числі і Україну. Зокрема туристичний бізнес сприяє розвитку таких галузей господарства, як будівництво, транспорт, торгівля, сільське господарство, зв'язок, виробництво товарів народного споживання, готельний, ресторанний бізнес тощо.

На сьогодні, світовий туризм – це потужна індустрія, що виділяється серед інших галузей економіки високою ефективністю, сталим розвитком та інтенсивно розвивається в періоди відносного добробуту суспільства.

Рационально організована індустрія світового туризму генерує в туристичних регіонах країн робочі місця для місцевого населення, розвиває суміжні з туризмом галузі, а також забезпечує надходження в регіон грошової маси й інвестиційних коштів, і, як наслідок, поповнює бюджети регіонів і держави за рахунок податкових надходжень.

Сучасні умови розвитку економіки вимагають від будь-якої галузі використання новітніх технологій організації та ведення бізнесу. Туризм не є виключенням і сьогодні перед суб'єктами туристичної діяльності постає завдання щодо впровадження інноваційних підходів з метою підвищення своєї конкурентоспроможності.

Розвиток туристичного бізнесу в Україні на сьогоднішній день характеризується наявністю великої кількості туристичних організацій, створених з метою задовольнити попит населення України на подорожі, відпочинок і розваги.

Об'єктивна потреба розробки концепції та нових моделей управління підприємствами туристичної сфери, організаційно-економічного механізму їх реалізації, застосування удосконалених методик визначення ефективності діяльності туристичних підприємств, а також використання сучасних підходів із

врахуванням часових змін для вирішення проблем управління підприємствами туристичної сфери – підтверджують актуальність теми дослідження.

Значний внесок у теоретичні та практичні дослідження основ туризму зробили такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як І.Т. Балабанов, Богалдин-Малих, А.М. Виноградська, С.П. Гаврилюк, А.П. Дурович, В.К. Євдокименко, О.С.Запесоцький, О.О. Любіцева, Т.І Ткаченко, І.М. Школа та ін.

Питання транспортного обслуговування перевезення туристів, організації і транспортних подорожей розглядали у своїх роботах такі фахівці як: Аріон О. В., Антоненко І., Бабарицька В. К., Герасименко В. Г., Замкова А. В., Кифяк В. Ф., Любіцева О. та інші.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні шляхів підвищення ефективності організації виїзного туризму.

Досягнення поставленої мети зумовило вирішення наступних **завдань**:

- визначити сутність та особливості розвитку сфери туризму;
- особливості організації надання туристичних послуг;
- дослідити сутність виїзного туризму та основні фактори його розвитку;
- розглянути загальну характеристику туристичного підприємства TUI Україна;
- провести дослідження організації турів на туристичному підприємстві TUI Україна;
- провести аналіз ефективності організації виїзного туризму на туристичному підприємстві TUI Україна;
- розглянути розробку заходів із підвищення ефективності організації виїзного туризму;
- провести розрахунок ефективності заходів з удосконалення організації виїзного туризму.

Об'єктом дослідження є процеси організації послуг виїзного туристичним підприємством.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є теоретико-методологічні та організаційні особливості підвищення ефективності організації виїзного туризму.

Теоретичну основу дослідження складають роботи вітчизняних і закордонних авторів. Практичну основу роботи складають дані про роботу туристичного підприємства TUI Україна.

Структурно робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі розглянуто основні особливості організації виїзного туризму. У першому розділі розглянуто теоретичні підходи до класифікації, факторів та форм організації виду туризму. Ринок туристичних послуг визначається як туристичний регіон, країна, система, в якій здійснюється процес перетворення туристсько-екскурсійних послуг в гроші і зворотного перетворення грошових коштів на туристсько-екскурсійні послуги.

Існує дуже багато класифікацій туризму. Вони різні самим розумінням цього феномена, принципами побудови, прикладними завданнями класифікації та ін. Головним є і я розподіл туризму на міжнародний і внутрішній.

Міжнародний туризм охоплює поїздки подорожуючих осіб з туристськими цілями за межі країни постійного проживання. провезення через кордон речей, товарів, валютних коштів і проведення операцій по обміну валюти. Туристичні формальності, пов'язані з перетином державних кордонів, є невід'ємною частиною міжнародного туризму і виступають в якості головної його особливості

В Україні велика кількість туристичних фірм акцентують увагу саме на виїзному туризмі, тобто відправляють українців відпочивати на закордонні курорти. Через це кількість людей, що від'їжджають з країни значно перевищує кількість тих, що відвідують нашу країну, це один із факторів, що має негативний вплив на формування бюджету нашої країни.

Запровадження безвізового режиму для громадян нашої держави помітно збільшило потік туристів з України до Європи. Причому це стосується не лише тих українців, які забажали мандрувати самостійно, а, і тих, які для цього мають намір скористатися послугами туристичних компаній. Адже далеко не всі українські громадяни достатньо добре володіють іноземними мовами та мають відповідні навички для організації самостійних закордонних подорожей.

Водночас туристичні компанії відтепер працюють у більш конкурентному середовищі й змушені вдосконалювати асортимент своїх послуг (мандрівок), які вони пропонують населенню України.

Прихід на український ринок нових гравців у галузі авіап перевезень, розвиток транспортної інфраструктури, створення нових маршрутів дають більше можливостей для подорожей, збільшують доступність відпочинку та зручність вильотів з регіональних аеропортів, а конкуренція підштовхує створювати кращий туристичний продукт за доступною ціною.

У другому розділі розглянуто характеристику виїзного туризму та його організацію на прикладі туристичного підприємства TUI Україна.

TUI Україна - одна з провідних туристичних компаній України, що включає туроператора і мережа турагентств. Компанія є частиною найбільшого міжнародного туристичного холдингу TUI Group, з більш ніж 40-літнім досвідом роботи.

Розробка туру є складним завданням, яке потребує володіння значною інформацією з ресурсного забезпечення, з розвитку матеріально-технічної бази туризму, знання кон'юнктури попиту та пропозиції на відповідних ринках, співпраці з суб'єктами ринкової діяльності.

Грамотно і досконало виконана робота з позиціювання нових турпродуктів туристичної компанії TUI та її конкурентів потребує ретельної та кропіткої роботи зі збору інформації, особливо - від споживачів турпродукту. Саме туристи визначають, чого вони потребують і чи може задовольнити цю потребу конкретне туристичне підприємство.

Тому основними заходами щодо розвитку діяльності туристичного підприємства TUI Україна в умовах конкуренції можуть бути: поліпшення іміджу за рахунок покращення якості туристичного продукту (послуг) та додаткової реклами; підвищення обсягів виробництва (продажів) за рахунок стимулювання праці власних працівників відділів продажів та маркетингу;

розширення збутової мережі за рахунок пошуку нових партнерів і запровадження технологічних інновацій; розробка інноваційних програм (турів); модифікація цінової політики за рахунок встановлення знижок.

В умовах зростаючої конкуренції туристичному підприємству ТUI Україна» необхідно здійснювати постійний моніторинг позицій на ринку, вивчати сильні та слабкі сторони господарської діяльності, своєчасно пристосовуватись до змін ринкових ситуацій, що вимагає розробки об'єктивної методики оцінки його конкурентних позицій. Передумовою підтримки стійких позицій підприємств в умовах ринкової економіки є наявність постійних конкурентних переваг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про туризм». Відомості Верховної Ради України, 1995, №31, ст. 24.[Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.ua.
2. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, КМУ, розпорядження від 16 березня 2017 р. № 168-р. Режим доступу :<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>
3. Аналіз динаміки та головні тенденції розвитку туризму: //Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів України. – Режим доступу: www.tourism.gov.ua
4. Балашова Р.І. Розвиток туристичного підприємства: теорія та практика: монографія / Р.І. Балашова; Донецький інститут туристичного бізнесу. - Донецьк: видавництво «Вебер», 2009. - 343 с.
5. Бартошук О. В. Концептуальні підходи до формування стратегії розвитку туристичної галузі // Економічний часопис – XXI. 2015. № 3–4. С. 38–41.
6. Бастрова Н. Український туристичний бізнес: сучасний стан, проблеми та перспективи // Молода економіка.- 2017.- № 1.- С.4-8.
7. Безносьок В.Д. Туризм і його місце в соціально-економічному розвитку України // Регіональна економіка (укр.).- 2010.- № 1.- С.232-236.
8. Бейдик О.О. Фактори формування туристичних регіонів і центрів в'їзного туризму України : зб. наук, статей / О. О. Бейдик, Н. О. Новосад // Проблеми міжнародного туризму. - К. : ППНВ, 2015.- С.285-299.
9. Босак І. П. Роль інформаційного забезпечення у підвищенні якості управління підприємством / І. П. Босак, Л. Й. Кобрин // Кваліологія книги. – 2017. – Вип. 10. – С. 44-47.

10. Варивода Є.І. Туризм і його місце в соціально-економічному розвитку Закарпаття // Науковий вісник УжНУ. Серія Економіка. – Ужгород, 2018 - №9.
11. Виноградська А.М. Розвиток українського туристичного бізнесу // Економіка. Фінанси. Право (укр.).- 2015.- № 5.- С.13-18.
12. Герасименко В. Г., Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: монографія / за заг. ред. В. Г. Герасименка. Одеса: Астропринт, 2013. 304 с.
13. Горішевський П. А., Красій Р. П.. Організація роботи туристичної фірми. — Івано-Франківськ, 2013. — 392 с.
14. Драпушко Р. Індустрія туризму: міжнародний та вітчизняний досвід // Вісник Інституту розвитку дитини. (Серія "Філософія, педагогіка, психологія"). 2014. Вип. 35. С. 31–36.
15. Зінов'єв Ф. В. Інноваційні підходи до розвитку туристичної галузі України / Ф. В. Зінов'єв, О. В. Бартошук // Інноваційна економіка – 2012 - №4 (30) – С. 161-164.
16. Кальченко О. М. Теоретичні аспекти інноваційної діяльності підприємств туристичної галузі / О. М. Кальченко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету: зб. наук. праць. – Чернігів: ЧДТУ, 2011. – № 4 (54). – С. 147–155.
17. Кудла Н.Є. Менеджмент туристичного підприємства: підручн. / Н.Є. Кудла. – К.: Знання, 2012. – 343 с.
18. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. — К.: Альтерпрес, 2012. — 320 с.
19. Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2016. - 335 с.

20. Мальська М. Я. Основи туристичного бізнесу: навч. посіб. / М. Я. Мальська, В. В. Худо, В. І. Цибух— Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. — 360 с.
21. Мельник А. О. Перспективи розвитку вітчизняного туризму в умовах євроатлантичної інтеграції / А. О. Мельник, І. А. Чапліч // Вісник Хмельницького національного університету : [науковий журнал]. — Хмельницький, 2018. — № 1. — С. 76-80.
22. Мельниченко С. В., Ведмідь Н. І. Менеджмент підприємства туристичної індустрії.— К.: КНТЕУ, 2014. — 217 с.
23. Менеджмент туристичної індустрії /Школа І.М., Ореховська Т.М., Козьменко І.Д.та ін. — Чернівці: Книги-XXI, 2015. — 596 с.
24. Митровцій І., Болдижар С. Організація туристично-рекреаційного процесу в нових економічних умовах: проблеми і перспективи // [www/tour.com.ua / publications](http://www.tour.com.ua/publications).
25. Михайліченко Г. І. Практика організації туристичних подорожей. — К.: КНТЕУ, 2005. — 155 с.
26. Михайліченко, Г.І. Основи туризмознавства: опорний конспект лекцій [Текст] / Г.І. Михайліченко. — К.: КНТЕУ, 2012. — 99 с.
27. Офіційний сайт Асоціації Лідерів Турбізнесу України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.altu.com.ua/News/>.
28. Офіційний сайт Всесвітньої Ради з туризму і подорожей [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.wttc.org/news_media.
29. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [доступу: https://www.unwto.org/](https://www.unwto.org/)
30. Паламарчук В. А., Белова О. В. Умови розвитку вітчизняної туристичної сфери в процесі подолання кризових явищ [Електронний ресурс] / В. А. Паламарчук, О. В. Белова. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2019_1/Belova_110.htm

31. Про сучасний стан і проблеми розвитку сфери відпочинку і туризму в Україні / В.В. Шулик // Містобудування та терит. планув. — 2006. — Вип. 23. — С. 358-364.
32. Проблемні та перспективні аспекти туристичного бізнесу: тези доп. міжнарод. наук.-практ. конференції. — Харків: Хну ім. в.н. Каразіна, 2016. — 184 с.
33. Пуцентейло П. Р. Економіка и організація туристично-готельного підприємництва: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2012.. — 344 с.
34. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності. — К.: Грамота, 2006. 263 с.
35. Стойка С. О. Інновації в туризмі як чинник стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу / С. О. Стойко // Бізнес-Інформ — 2013. - № 12. — С. 197-201.
36. Ткаченко Т. І., Гаврилюк С. П. Економіка туристичного підприємства і туризму. — К.: КНТЕУ, 2015. — 180 с.
37. Ткаченко Т.І. Управління суб'єктами туристичного бізнесу в умовах сталого розвитку / Ткаченко Тетяна Іванівна: Дис. доктора екон. наук за спец. 08.06.01 — економіка, організація і управління підприємствами. — Київ; Київський національний торговельно-економічний університет, 2006. — 403 с.
38. Туризм у ХХІ столітті: глобальні тенденції і регіональні особливості: Матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (10-11 жовтня 2016 року) / В.І. Цибух. — К.: Знання України, 2016. — 560 с.
39. Туризм, готельний та ресторан-ний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл./Київський ун-т туризму, економіки і права. - К.: Знання України, 2011. - 360 с.
40. Туріянська М.М. Методики оцінки конкурентних переваг туристичного підприємства /М.М. Туріянська // Вісник ДІТБ. — 2017. — №15. — С. 87-95.

41. Федорченко В.К. Туризм як сфера економічної діяльності // Нові технології навчання. Вип. 34: Науково-методичний збірник: Наукове видання.- К.: , 2016.- 340 с.
42. Цьохла С. Ю. Систематизація факторів розвитку туристичної індустрії / С. Ю. Цьохла [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://science.crimea.edu/zapiski/2016/econ/uch_22_2e/373-380.pdf
43. Шарапова А. О. Фінанси туристичного підприємства. — К.: Федерація профспілок України; Інститут туризму, 2012. — 238 с.
44. Школа І. М., Ореховська Т. М., Козьменко І. Д. Менеджмент туристичної індустрії. — Чернівці: Книги-XXI, 2005. — 596 с.
46. Сайт туристичної компанії TUI Україна. Режим доступу: <https://www.tui.ua>.